

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

130. An si ex intentione renouandi Ecclesiam vnus paries post alterum successiuè destruatür & ædificetur de nouo tota Ecclesia, amittat censecrationem? Ex part. 11. tract. tr. 3. & Misc. 3. res. 21.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

dictis iudices Laicos, & eorum Ministros occidentes reos in Ecclesia incurrere in excommunicationem constitutionibus Gregorij XI V. Et ita ego ore tenus respondi Felici Tambarello nunc Episcopo Soræ; tunc verò Vicario Generali Eminentissimi Principis, & Domini mei Cardinalis Boncompagno.

9. Sed ne aliquis dicat me nimis esse pronum ad defendendam immunitatem Ecclesiasticam: sciat me non esse primum Auctorem huius sententiæ: sed illam ante me docuisse amicissimum Ioannem Mariam Nouarium *tractat. de elect. fori tom. 2. part. 2. quæst. 14.* Nostrom Patrem Naldum in *Annotationibus Practicis ad ius Canonicum. fol. 61.* & nouissimè Paulum Squillante *tractat. de oblig. Clerici. part. 5. dub. 14. num. 90.* vbi testatur sic fuisse obseruatum in facti contingentiâ. Verùm cum in conspectu opinionum illa sit amplectenda, quæ fauet Ecclesiæ, vt tradit Ioannes Solorzanus *de Indiarum iure tom. 1. lib. 2. cap. 24. num. 39.* & alij: quos ego citavi in *part. 1. tractat. 2. resolut. 65. & pa. 8. tractat. 1. resolut. 23.* hanc idem nostram sententiâ ab omnibus in fauorem Ecclesiæ amplectendam esse existimo.

Quæ hic sunt infra tract. 2. Ref. 201. & 207. & hic supra in Ref. 118. §. ult. & in alijs multis eam annotatio. num.

10. Et hæc dicta sufficiant pro præsentis tractatu de immunitate Ecclesiarum aduersus Sarpum illam præorsu labe factare conantem. Aduerte etiam hic obiter eundem Sarpum *cap. ultimo* docere Templum Iudæorum privilegio immunitatis non fuisse insignitum: sed aduersus illum insurgit Georgius Rithherhusius, vti nam pius est Author, de iure Asylorum *cap. 12.* vbi etiam alium Sarpum errorem adnotat: nempe Græcorum tantummodò vsum fuisse, vt templis immunitatem tribuerent, quod falsum putat: cum apud omnes Gentes asyla recepta fuerint. Vnde apparet Sarpum Iudæorum, Gentium & Christianorum templis nimis infensum fuisse.

Hic casus inuenietur infra in tract. 1. in Ref. 133.

11. Sed quia Sacra Tempa non solum privilegium conferunt reis ad se confugientibus, sed etiam aliquibus personis ad eorum seruitium deputatis, idem in fine huius tractatus in gratiam studiosorum visum est mihi hic apponere casum de quo hodiebus interrogatus fui à viro docto & integerrimo Francisco Paulatio Sacrarum Congregationum Concilij & immunitatis Secretariò dignissimo.

RESOL. CXXIX.

An iudex laicus, inconsulto Episcopo, possit exhumare corpus defuncti occisi, ut constet de corpore delictum? Ex quo deducitur, quod ad Episcopum spectat cognoscere, si aliquis est, vel non est Clericus, sine ulla limitatione, an sequatur postea mors, vel non; & sine metu alicuius irregularitatis propter talem declarationem, si postea sequatur mors.

Et an Episcopus in primo supradicto casu concedens licentiam iudici laico corpus exhumandi nullam incurrat irregularitatem? Ex part. 9. tract. 7. & Misc. 2. Ref. 64.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Bobadilla in *Politicæ. tom. 2. lib. 3. cap. 15. num. 93.* vbi sic ait: [Y aun siendo necessario para el dicho efeto desfeterarjal muerto de pocos dias, praticase hazerlo sin pe licentia al Iuez Ecclesiastico: ni aun prodria el tal Iuez Ecclesiastico darla: porque si dandola se venisè à aueriguar la culpa, prender, y dar pena de muerte al matador, no quedaria libre de irregularidad: y assi lo he praticado, y lo aprauò el consexo en cierto caso; en que yo auia proueydo desenterrat vn muerto, por lo qual se libò vna muger de la muerte que se le imputaua auer dado à su marido, subre lo qual se oc-

curtio al consexo por via de fuerça.] Ita ille, & post illum hanc sententiâ docet etiam Emmanuel Themudo in *Decisionibus Archiepiscopalis Vlyssiponen sibus. tom. 2. decis. 131. num. 6.* vbi testatur, ita prædicari in regno Lustraniæ, & cum Bobadilla putat in tali casu, si Episcopus præberet licentiam, adesse periculum irregularitatis.

2. Sed hæc omnia respõda sunt. Et quoad primum assero, Iudicem laicum absque licentia Episcopi, exhumando corpus defuncti occisi, frangere immunitatem Ecclesiasticam, & idem posse excommunicari: quia Iudex laicus nullam in Ecclesia potest exercere iurisdictionem, ex cap. *Decet. de immum. Eccles. in 6.* & ita in terminis præter Genuensem vbi infra, docet Posselinus de *officio Curati. cap. 14. num. 8.*

3. Ad periculum irregularitatis, quod adducit Bobadilla, & Themudo, assero; in tali casu Episcopum concedendum, vt debet, licentiam Iudici laico corpus exhumandi, nullam incurrere irregularitatem: quia ad illam incurrendam requiritur, quod actus, qui fit, sit causa proxima, directa in mortem, vel mutilationem, non causa remota. Nauar. *c. 7. n. 211.* Sotus de *iusi. & iure. lib. 5. q. 1. art. 7.* & alij. Sed actus ostendendi cadaver occisi, est remotissimus, & suapte natura non directus in mortem, vel mutilationem: eo magis, quod Episcopus nihil operatur; sed tantum permittit exhumari corpus, & capi informationem; & non omnium causa, sine qua non dicitur. principalis, vt latè tradit Nauar. in *conf. 19. de homicid. conf. 16. de Simon. ergo. &c.* Et omnia supradicta docet Genuensis in *Praxi. c. 42. n. 10.* & alij. Vnde testatur Genuensis in Curia Archiep. Neapolitana fuisse resolutum ex supradictis de causa proxima, vel remota, quod posset concedi Curia seculari copia sententiæ depositionis, sine degradationis verbalis, & renuntiationis Habitus clericalis cuiusdam Clerici, inquisiti de homicidio in Curia seculari, allegantis, se esse Clericum ob prædictam depositionem, & renuntiationem: siquidem, quod aliquis sit, vel non sit Clericus, non est causa propinqua mortis. Facit text. in cap. *Si Iudex laicus, de sententia excommunicationis, in 6.* vbi ad Episcopum spectat cognoscere, si aliquis est, vel non est Clericus; sine aliqua limitatione, an sequatur, postea mors, vel non.

Supr hoc in tom. 5. tract. 5. Ref. 111.

DE CONSECRATIONE ECCLESIAE atque de eius pollutione, & reconciliatione.

RESOL. CXXX.

An si ex intentione renouandi Ecclesiam vnus paries post alterum successiue destruat, & adificetur de nouo tota Ecclesia, amittat consecrationem? Ex part. 11. tract. 3. & Misc. 3. Ref. 21.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Layman *lib. 5. tract. 5. cap. 5. n. 16.* vbi sic ait; Si minores partes parietum per temporum interualla corruant, & reficiantur; ita ut nunquam maior parietum pars simul destructa sit, vtrum nihilominus Ecclesiam execrata censeri debeat: Ita affirmat Abbas in *cit. c. posuisti num. 8. de consecrat. Ecclesia;* saltem si tota Ecclesia per temporum interualla secundum partes suas deicida, & nouiter ædificata sit quia in veritate non est eadem Ecclesia, licet moraliter censeatur.

2. Contrarium verò docet Glossa in *cit. capite de Fabrica;* vbi pro regula traditur, quod Ecclesia successiue reparata, non est iterum consecranda. Idem docet Syluester *verbo consecratio 2. quæstione 3.* Ibi dem

Sup. doct. na conten ta in istis primis 88. huius Ref. in tom. 2. tr. lege Ref. 179. per tota; & signanter §. 2. in fine. vti que in finem præcitata Ref.

ibidem Tabiena num. 3. Suarez part. 3. tom. 3. disp. 91. sect. 4. Casu 6. Nau cap. 87. num. 258. Sa verb. Ecclesia num. 18. Coninch. quest. 83. art. 1. nam. 335. Probatur primò: Quia moraliter censetur eadem Ecclesia, sicuti, & eadem nauis, licet subinde pro destructis tabulis nouarum accessio, & reparatio fiat. Hucusque Layman.

3. Verùm ego sententiam Nauatri amplector cum Patre Dicastillo de Sacrament. tom. 1. tractat. 5. disput. 4. dub. 7. num. 133. nec intentio operantis in hoc casu potest nocere, neque enim sufficit quod simul habeat intentionem destruendi omnes parietes, si de facto non simul omnes, aut maiorem partem destruat, nam quando destruitur vna pars, tantum, & adiungitur Ecclesie antiquæ permanenti, illa adiunctione qua fit pars totius integræ Ecclesie, manet illa pars consecrata, itaut si quis vellet non ulterius progredi, consecratio maneret. Quod verò postea velit, vel non velit progredi ad diruendos alios parietes, omnino per accidens est; Vnde idem iudicium erit de secunda parte, quàm postea dicitur, atque etiam de reliquis, quæ successiue diruuntur; itaut nunquam sit tota, vel maior pars Ecclesie deiecta.

4. Negandum ergo, est quod assumit Layman, in hac scilicet re, vt potè morali, multum valere intentionem; nam quando moralis æstimatione sumitur ex re ipsa externa, non sufficit intentio, sed requiritur simul res ipsa seu effectus externus Physicus, ex quo resultat effectus moralis. Sic ad censuram, pœnam, aut etiam irregularitatem incurrendam ex homicidio, aut ex percussione personæ Sacre, quantumvis intentio operantis fuerit ea perpetrandi peccata; & coram Deo peccet, moralis tamen effectus irregularitatis, vel censure non resultat, nisi effectus ipse sequatur; imò in nostra etiam materia etiam si quis velit simul, verbis gratia, displosis tormentis totam, vel maiorem partem Ecclesie diruere; si tamen verè non diruat, sed vnam partem; càmque minorem, non erit Ecclesia exeerata, non enim intentio diruendi exeerat, sed dirutio ipsa. Pari ergo ratione etiam si quis in animo habeat totam Ecclesiam diruere; si tamen illam non diruat totam simul, sed per partes Ecclesia non exeerabitur; neque enim destructio Ecclesie etiam totius illam exeeratur, sed simultanea destructio in facto esse, ita vt in aliqua duratione sit verum dicere; nunc tota Ecclesia, vel maior pars illius diruta est. Quod in eo casu dicere nunquam est verum. Ergo, &c.

5. Et ita hanc sententiam præter Dicastillum sustinet ex Suarez; & Barbosa, Pater Castrus Palauus tom. 4. tract. 22. punct. 8. num. 15. vbi sic ait; Aliqui limitant hanc sententiam, ne procedat quando animo reparandi omnes, vel penè omnes parietes successiue illorum destructio, & reparatio fit; quia censeri debet ea destructio in communi æstimatione, ac si simul contigisset.

6. Sed verius censo hanc limitationem admittendam non esse, Doctores enim absolute docent, non indigere Ecclesiam noua consecratione si paulatim & successiue reparatio illius fiat; neque vllam de hac intentione mentionem faciunt, & merito, quia prædictæ rationes eodem modo procedunt, siue destructio & reparatio minoris partis ex intentione destruendi; & reparandi maiorem Ecclesie partem fiat, siue non. Etenim quod magis dignum trahat ad se minus dignum; itaut maior pars consecrata præexistens minorem partem aduenientem consecratam reddat, ex eo præci-

Tom. I. X.

se pendet, quod minor pars non consecrata maiori consecrata vniatur, non ex intentione, quod alia pars de nouo destruenda, & reparanda postmodum sit, talis enim destructio, & reparatio cum priori destructione, & reparazione; non est coniuncta. Item non impedit esse vnam Ecclesiam moraliter & non diuersam, quod à Principio intenderis illam integrè destruere; & reparare; si tamen successiue, & interpolatè destruxeris, & reparaueris, sicuti non est diuersus populus, cuius personæ successiue pereunt, & aliæ de nouo succedunt; tamen si Deus illas personas interimens intendat tandem omnes interimere, & nouas creare. Ita Palauus. Et hanc opinionem tenet etiam Cardinalis Lugo de Sacrament. Euchar. disputat. 20. sect. 12. num. 65.

7. Sed ipse num. 86. dubitat, quando reuera ex quatuor Ecclesie parietibus ferè duo corruerent; nam licet tunc maneat maior parietum pars, verè tamen non videtur manere Ecclesia; quis enim dicit, Ecclesiam esse duos parietes paulò plus absque recto? Consecratio autem Ecclesie, non manet, nisi maneat Ecclesia: Sic enim Calix, vel Alba non manent benedicta, quando ita amittunt magna ex parte formam artificialem; vt non sint Calix, Alba, & cætera vt infra videbimus. Vnde si manica separentur ab Alba perditur benedictio; minus autem retinent formam Ecclesie duo parietes absque recto, quam Alba sine manicis. Sicut ergo vt Calix, vel vestis retineat benedictionem necesse est, vt possit vtrumque; licet ægrè deservire ad suum vsum: Sic Ecclesia tandiu retinebit consecrationem, quamdiu erit Ecclesia; & tandiu erit Ecclesia, quamdiu licet ægrè possit deservire ad vsum Sacros, quod moraliter iudicandum erit.

8. Verùm contrariam sententiam ipse Lugo probabilem, & tutam in praxi esse existimat, quod etiam docet Pater Dicastill. loco citato, quibus ego adhareo.

RESOL CXXXI.

An infans filius fidelis recentissime natus, si ante Baptismum moriatur, & sepeliatur in Ecclesia, illam polluat?

Et supponitur, quod polluitur Ecclesia per sepulturam hominis infidelis.

Sed difficultas est, an Ecclesia violetur, si per Episcopum excommunicatum non toleratum consecratur, aut benedicatur?

Et docetur Episcopum hereticum valide consecrare, scilicet benedicere templa, dum fidem Sanctæ Trinitatis tenet.

Et aduertitur, quod Ecclesia non violetur, quamvis excommunicatus non toleratus celebret in ea; nec Altare, & paramenta sacra polluantur per vsum talium excommunicatorum? Ex part. 11. tract. 8. & Misc. 8. Ref. 22.

§. 1. **C**Asus alicubi accidit, & affirmatiue respondet Cardinalis Lugo de Sacram. Euchar. disputat. 20. sect. 2. num. 27. vbi sic ait: Quintò polluitur Ecclesia per sepulturam hominis infidelis, hoc est Pagani non baptizati, quò nomine comprehenditur infans etiam non baptizatus, quando scorsim sepelitur, non quando in vtero matris grauidæ; & iam mortuus sepelitur. Ita ille, cui adde eius germanum Fratrem Franciscum Lugo

H

Suprà hoc in tom. 2. tr. 1. Ref. 169. §. 1. ad medium, à veris quia sicut Alba.